МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені Петра Василенка

ІНФОРМАЦІЙНО-КУЛЬТУРНА СКЛАДОВА ОСВІТИ: ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції

23-24 листопада 2006 року

ХАРКІВ 2006

10. Уотерс П. Сохранение библиотечных документов в электронный век / Библ. дело. —2003.—№ 5. — С. 21-25
11. Чачра В. Опыт внедрения технологии радиочастотной идентификации — RFID / Чачра В. // Науч. и техн. б-ки. — 2004. — № 3. — С. 88-92..
12. (Шейко В. М. Історико-філософеькі аспекти феномена «цивілізація» / В. М. Шейко //Вісн. Харк. держав, акад. культури: 36. наук, праць. — Х., 2001. — Вии. 6. — С. 4-25.
13. Шилов В. В. Теоретические аспекті проблемі безопасности библиотечніх фондов / Шилов В. В. //' Науч. и техн. б-ки. - 1998. — № 3. — С. 62 74.

ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ В НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Іванова І.Ш., Киричок І.В.
Харківський державний медичний університет

В період модернізації вищої освіти України, коли йде активна інформатизація вузів, неухильно зростає роль вузівської бібліотеки як інформаційного центру. Бібліотека медичного університету виконує місію управління організацією знань, їх придбання, освоєння і передачі. Сьогодні не можливо уявити її без використання нових інформаційних технологій, нерозривно пов'язаних з новими формами інформаційного обслуговування.

Одним з найважливіших завдань вузівської бібліотеки є забезпечення вільного і необмеженого доступу до національних та міжнародних інформаційних ресурсів.

Актуальною проблемою як для науковця, так і для студента і лікарів-практиків сьогодні є доступ до медичних журналів в режимі on-line. Фінансування вузівських бібліотек не завжди дозволяє передплатити всі необхідні

наукові медичні журнали та інформаційні видання, тим більше кількість нових найменувань неухильно росте з кожним роком. Надання доступу до величезного числа видалених інформаційних ресурсів і можливість користування ними підвищує ефективність інформаційної діяльності і робить значний вплив на зміст інформаційно-бібліографічної роботи бібліотеки. За рахунок використання власних і видалених електронних інформаційних ресурсів вирішуються певною мірою проблеми недоліки комплектування, а також площ для зберігання фондів, поліпшується якість довідково-бібліографічного обслуговування, з'являється можливість доступу до повнотекстових ресурсів, у тому числі і зарубіжних. Важливою перевагою для користувачів є зручна точка доступу до інформаційних ресурсів, яка може бути розташована як в громадській установі (на роботі, в бібліотеці і т.д.), так і вдома з персонального комп'ютера.

Інформаційно-бібліографічна робота наукової бібліотеки Харківського державного медичного університету (ХДМУ) направлена на регулярне забезпечення користувачів інформацією про нові досягнення в медичній галузі, винаходах, наукових дослідженнях, пріоритетних напрямах в учбово-виховній роботі, інноваціях в освітньому процесі і т.д.

Стрімке зростання кількості онлайнових ресурсів, деколи некоректного, недостовірного змісту, доступних сьогодні будь-якому користувачеві, привело до того, що нашому читачеві стає все складнішим знайти якісну інформацію серед величезної безлічі електронних документів. І в цій ситуації як ніколи необхідна консультація фахівця, яким є бібліотекар. Тим паче, що в медичному світі останні роки послідовно освоюються принципи і методи так званої доказової медицини, направленої на розвиток науки, підвищення якості медичної допомоги і викладання. Співробітники нашої бібліотеки ведуть інформаційно-аналітичні дослідження

ресурсів, представлених в Інтернеті. Так, результатом роботи став «Покажчик адрес сайтів» по різних галузях медицини і суміжних науках, який постійно поповнюється. При виконанні інформаційних запитів зберігаються адреси корисних сайтів, знайдених за допомогою пошукових систем. Це полегшує і спрощує в подальшому пошук і бібліографу, і читачеві. Оскільки фінансування не дозволяє передплатити всі необхідні журнали, альтернативним виходом з цієї ситуації є електронні версії журналів або реферативна інформація на журнальні статті у вільному доступі в міжнародній мережі. Наприклад, алгоритм пошуку медичних журналів може виглядати таким чином:

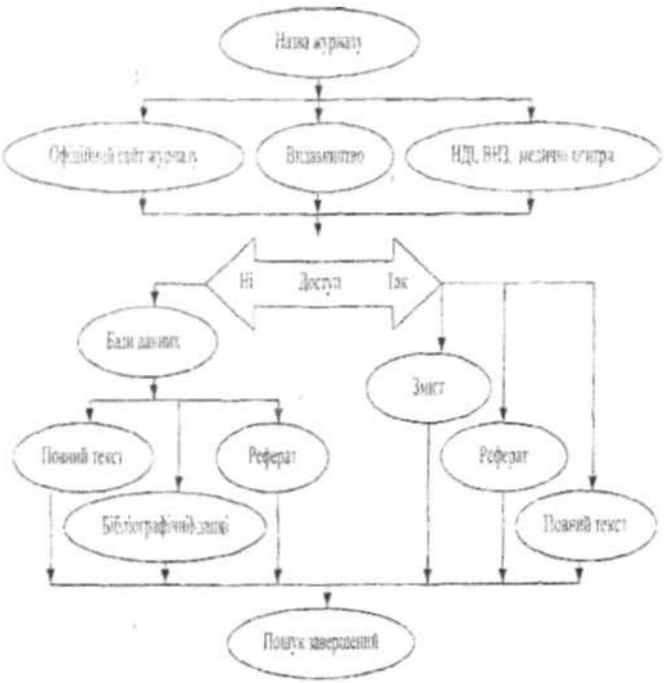

Окрім цього створений і постійно поповнюється покажчик «Журнали в Інтернеті», який містить посилання на електронні адреси повнотекстових журналів, не передплачених бібліотекою ХДМУ. Цей покажчик знаходиться в читальному залі медичних періодичних видань, і сьогодні кількість посилань на повнотекстові статті перевищує 8 000. Перегляд цього покажчика дозволяє економити час на пошук необхідної інформації в Інтернеті.

Створення фонду повнотекстових електронних документів в бібліотеці ХДМУ почалося з 1998 року. Наш електронний фонд представлений цифровими версіями журналів «Медицина сьогодні і завтра», «Експериментальна і клінічна медицина», «Харківська хірургічна школа», колекцією CD-ROM (близько 400 дисків) - навчально-методичні матеріали, видані ХДМУ, підручники, керівництва, матеріали конгресів і конференцій тощо.

Але використання віддалених інформаційних ресурсів не виключає необхідності створення, накопичення і збереження власних інформаційних ресурсів, як традиційних, так і електронних, ставить завдання їх оптимального формування і використання. Свій електронний каталог (ЕК) бібліотека ХДМУ почала створювати в 1991 році; сьогодні ЕК налічує близько 100 000 бібліографічних записів. Пріоритетним завданням для нас є створення в ЕК гіперпосилань на повнотекстові електронні ресурси.

У своїй роботі ми активно використовуємо БД на CD-ROM ("Російська медицина", "РЖ "Медицина", "Український реферативний журнал", Medline, Knowledge Finder тощо). Відкрито два зали електронної інформації (для студентів і науковців) з безлімітним доступом до мережі Інтернет, де кваліфіковані бібліографи знайомлять користувачів з інформресурсами, консультують з питань пошуку і відбору необхідної інформації. Ми звертаємося

до авторитетних безкоштовних віртуальних БД з медицини і біології, такими як PubMed, Medscape тощо; нами укладений договір на безкоштовний доступ до БД «HINARI» (Health InterNetwork Access to Research Initiative); будучи членами асоціації «Інформатіо-консорціум», нам наданий доступ в режимі on-line до електронних ресурсів компанії EBSCO (5 500 повнотекстових наукових журналів по різних галузях знань).

Таким чином, бібліотека медичного університету, реалізовуючи концепцію інформаційної складової - накопичувати, зберігати, обробляти і поширювати інформацію на традиційних і електронних носіях, займає ключову позицію в інфраструктурі вузу як постачальник інформаційних послуг. Бібліотечні працівники трансформуються у виробників інформації і надають ефективну допомогу у пошуку, відборі, попередньому аналізі інформації із застосуванням сучасних методів роботи з нею.